

мають глибоке коріння, їх становлення відбувалося ще в часи Київської Русі, Гетьманщини, Запорізької січі.

Утворення Київської Русі зумовило формування перших державних доходів. До середини Х ст. податки не мали фіксованого і більш-менш систематизованого характеру. З розвитком феодальних відносин відбувалась еволюція данини. Вона перетворювалась частково у державні податки або в феодальну ренту на користь феодала.

Із розвитком Запоріжжя, його фінансова система набирає досить цивілізованої форми. Доходи Запоріжжя складались з воєнної здобичі, зовнішньої та внутрішньої торгівлі, королівських субсидій або царського жалування. Щодо податків, то їх види були досить різноманітними.

На українських землях, що входили до складу Російської імперії, правове регулювання місцевих фінансів здійснювалось російським імперським фінансовим законодавством.

На початку ХХ ст. система формування доходної частини місцевих бюджетів, як і система місцевих фінансів, у цілому на українських землях зазнала кардинальних змін. Причиною такого стану речей була Перша світова війна, яка фактично зруйнувала бюджетну систему царської Росії, в якій єдиний бюджет взагалі перестав існувати, а інститут місцевого самоврядування фактично було знівельовано.

Після Лютневої революції ситуація в Україні корінним чином змінилась. Центральна Рада, намагаючись утворити Національний фонд, проголосила про перший вільний громадський податок на українську справу, який був добровільним і міг вноситися у будь-якому розмірі. Але податки сплачувались досить мляво. Коштів катастрофічно не вистачало, навіть на першорядні потреби, тому всі державні податки, які збираються на території УНР, визначалися державним скарбом України. Але це не поліпшувало справу.

Література:

1. Билінін Я.В. Правове регулювання фінансового контролю в сфері міжбюджетних відносин : дис. на здо-

буття наук. ступ. к.юр.н. / Я.В. Билінін. - К., 2007. - 265с.

2. Городове положення 16 червня 1870 р. // Хрестоматія з історії держави і права України : навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. і фак.-ів : у 2 т. / Гончаренко В.Д., Рогожин А.Й., Святоцький О.Д. / за ред. чл.-кор. Академії правових наук України В.Д. Гончаренка. Т. 1 - К. : Ін Юре. - 1997. - 463 с.

3. Копиленко О.Л. "Сто днів" Центральної Ради. - К.: Україна, 1992. - 202 с.

4. Латковська Т.А. Правовий статус суб'єктів виконання місцевих бюджетів за доходами : монографія / Т.А.Латковська, А.І. Гнатовська. - Одеса : Фенікс, 2014. - 228.

5. Мироненко О.М. Світоч української державності: Політико-правовий аналіз діяльності Центральної Ради/ Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Акад. правових наук України. - К.: Б.в., 1995.- 327 с.

6. Музика О.А. Доходи місцевих бюджетів за українським законодавством : монографія / О.А. Музика. - К. : Атіка, 2004. - 344 с.

7. Налоги : Учебное пособие / Под. ред. Д.Г.Черника. - М.: Финансы и статистика, 1995.- 400 с.

8. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. Т. 1. - К.: Либідь, 1995.- 672 с.

9. Сперанский С.И. План финансов / С.И. Сперанский // У истоков финансового права. - М., 2004. - 192 с.

10. Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства. - К.: Генеза, 1994.- 368 с.

11. Юшков С.В. Нариси з історії виникнення і початкового розвитку феодалізму в Київській Русі. - К.: Наук. думка, 1992.- 352 с.

Афанасьєва К. М.,

аспірант ОДУВС

Надішла до редакції: 19.03.2017

УДК 343.137/137.3

ГЕНЕЗИС ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО (ЗАОЧНОГО) РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ

Коперсак Д. В.

У статті розглянуто теоретичні аспекти історичного становлення інституту спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних правопорушень та становлення зазначеного інституту на території сучасної України, починаючи з часів Київської Русі та до сьогодення.

Ключові слова: кримінальний процес, спеціальне досудове розслідування кримінальних правопорушень, заочне розслідування, процесуальна форма.

В статье рассмотрены теоретические аспекты исторического становления института специального досудебного (заочного) расследования уголовных правонарушений и становления указанного института на территории современной Украины, начиная со времен Киевской Руси и до наших дней.

© Д.В. Коперсак, 2017

Ключевые слова: уголовный процесс, специальное досудебное расследование уголовных правонарушений, заочное расследование, процессуальная форма.

The article deals with the theoretical aspects of the historical establishment of the institute of special pre-trial (correspondence) investigation of criminal offenses and the formation of this institute in the territory of modern Ukraine, from the time of Kievan Rus to the present day.

Key words: criminal procedure, special pre-trial investigation of criminal offenses, correspondence investigation, procedural form.

Суспільна потреба у реформуванні правової системи, зокрема в кримінальному процесі, призвела до введення інституту спеціального досудового розслідування кримі-

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС

нальних правопорушень у чинний Кримінальний процесуальний кодекс України, що дало змогу на сьогодні проводити розслідування кримінальних правопорушень за відсутності особи, яка вчинила злочин та переходується від слідства. Ця тема за сучасних умов правової системи України є дискусійною. Учені, практики-правознавці, слідчі, прокурори, судді та адвокати висловлюють думки щодо застосування інституту спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних правопорушень, які варіюються від повного заперечення використання цього інституту в кримінальному процесі до єдиного реально працюючого механізму притягнення винних осіб, які переходяться від правосуддя, до кримінальної відповідальності за злочини, які мають значне поширення в суспільстві та суттєве значення для держави, також і через особливо великі розміри завданої матеріальної шкоди. Крім того, застосування правоохоронними органами інституту спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних породжує необхідність правопорушень проведення наукових досліджень у даній сфері.

Заочний розгляд кримінальних правопорушень досліджували представники вітчизняної юридичної науки кримінального процесу такі як: Арабулі Д., Захарченко О., Кучинська О.П., Шаренко С.Л., Шило О.Г., Лобойко Л.М., Матвієвська Г.В., Головатий С., Маляренко В., Трофименко В., Тукієв А. та ін.

Однак сталі думки щодо можливості використання спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних правопорушень не сформовано, що дає підставу для науково-теоретичного дослідження в зазначеній сфері кримінальних процесуальних відносин.

Мета статті. Комплексний науково-практичний аналіз спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних правопорушень в історичному процесі, формування та погляди щодо використання спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Інститут заочного провадження має глибокі історичні корені. Ситуація, коли одна зі сторін не з'являється до суду, до слідчого чи прокурора, розцінювалась та вирішувалась по-різному, залежно від ролі, яка відводилася вказаним органам у державі. Історично склалося, що законодавець вбачав необхідність особистої явки до суду, органів досудового розслідування, а неявку розцінював як непокору своїй волі [5].

У Стародавньому Римі за часів республіки кожному громадянину належало право звільнитися від покарання добровільним залишенням батьківщини. У таких випадках суд визначав "aquaе et ignis interdicto" (заборону користуватися водою і вогнем). В імператорську епоху право добровільного залишення зникло, неявка до суду розглядалася як непокоря владі, суд видавав проти непокірного едикт про виклик, його майно піддавалося забороні, яка призводила до конфіскації, якщо неявка затягувалася на тривалий час. Якщо підсудний згодом з'являвся, то про його винуватість відкривався процес по суті, конфіскація ж залишалася в силі. Але в мало-важливих справах поступово запроваджувалося заочне провадження по суті. [14]

Також у Римському праві існувало положення, відповідно до якого претор давав змогу позивачу користуватися майном відповідача, який ухилився від правосуддя. Часто суддя задовольняв вимоги присутньої особи, не маючи поняття про спірне право, бо сама неявка до суду

призводила до засудження. У германському праві неявка призводила до накладення штрафу. У канонічному праві - відлучення від церкви, поки винний "не стане на суд". На Русі до "винуватця", який не з'явився до суду, застосовувалось биття батогами чи навіть взяття під варту.

Невигода неявки була в тому, що розгляд відбувався односторонньо, на підставі поясень особи, яка прибула до суду. Це правило поширювалось навіть тоді, коли особа являлася до суду, але не в зазначений термін [5, С. 4 - 8].

У слідчому процесі Середньовіччя (до XVIII ст.) ухилення підсудного від суду дорівнювалося визнанню ним своєї вини та призводило до постановлення обвинувального вироку. У цей же період в Україні діяли різні системи у зв'язку з поділом території сучасної України на частини та входом їх до декількох держав [6, С. 4].

Псковська Правда та уставні грамоти Русі XV-XVI століть встановили, що у випадку неявки відповідача позивач отримував "безсудну грамоту" про примушення відповідача до явки до суду за допомогою судового пристава чи подання на поруки. Кодекс 1649 р. містить поняття закличних грамот, вони надсилалися тричі. Неявка після отримання першої і другої закличних грамот каралася биттям батогами і тільки після третьої грамоти застосовувалось обвинувачення в позові без суду.

У ранньому руському процесі виклик був не тільки способом повідомлення, але і переслідуванням, притягненням до суду. Програш у справі був покаранням для особи, яка не з'явилася. Поступово таке положення підкріпилося переконанням, що неявка виражає відмову від захисту і таким чином є мовчазним визнанням права за супротивником. При такому погляді на неявку не було необхідності в існуванні інституту заочного рішення, оскільки незалежно від результату вивчення обставин справи право присуджувалось особі, яка з'явилася, крім того, пізніше особа, яка не з'явилася, стала прирівнюватися до особи, яка зізналася у суді. Із часом усяка справа стала розглядатися за наявними доказами, але ставлення до осіб, які не з'явилися "без поважної причини", не змінилося.

Інститут заочного рішення у теперішній час поширений у різних правових системах та має свої особливості [5, С. 8 - 13].

Уперше застосування в кримінальному процесуальному праві заочного засудження за вчинення злочину на території сучасної України передбачено Статутом кримінального судочинства Російської імперії (далі - Статут). Так у ст. 88 Статуту зазначено, що мировий суддя розбирає справи усно та публічно, крім окремих випадків, передбачених Статутом. Особа, яку викликають до суду, зобов'язана з'явитися для розбору справи особисто, але по справах про проступки, за які у законі передбачені покарання не більше арешту, вона може надіслати замість себе повіреного, про що й указується у повістці. Однак мировому судді надається право в цих випадках вимагати особистої явки обвинуваченої особи, коли за обставинами справи це буде необхідно. А при розгляді справи як обвинувачуваному, незалежно від того, перебуває він особисто чи за його відсутності, так і обвинувачу чи цивільному позивачу надається право доручати захист своїх прав повіреним особам.

Відповідно до ст. 133 Статуту, якщо обвинувачений у проступку, за який передбачено покарання не більше арешту, не з'явиться і не направить довірену особу в установлений термін чи направить довірену особу, але по тій справі, по якій він особисто викликався, то миро-

вий суддя постановляє заочний вирок. А ст. 138 Статуту передбачала, що копія заочного вироку направляється обвинуваченому разом із повісткою.

У випадку нерозшуку до встановленого терміну обвинувачуваного у такому злочинному діянні, за яке законом передбачено позбавлення волі чи покарання більш суворе, мировий суддя, відкладаючи судження про покарання до приводу розшукуваної особи, постановляє за позовом про відшкодування за шкоду та збитки заочне рішення за правилами цивільного судочинства.

За неявки обвинувачуваного до встановленого терміну ані особисто, ані через повіреного без надання поважної до того причини, мировий суддя постановляє про відмову у скарзі, якщо справа такого роду, що може бути припинена примиренням, чи, у протилежному випадку, зобов'язує обвинувачуваного до грошового стягнення не більше двадцяти п'яти рублів і викликає його на новий термін.

Якщо до винесення заочного вироку мировий суддя дізнається, що причиною неявки обвинувачуваного були які-небудь непереборні перешкоди чи повістка про виклик не була своєчасно доставлена, то, відклавши вирішення справи, призначає на явку обвинувачуваного новий термін, про що і доводить до його відома. Обвинувачуваний, який пропустив визначений на явку термін, але який прибув на суд до постановлення вироку по суті справи, допускається до словесних пояснень. Постановлений після цього вирок не вважається заочним. Упродовж двох тижнів з часу вручення копії заочного вироку обвинувачуваний має право являтися до мирового судді, подавати відгуки про новий розгляд справи. Із прийняттям відгуку мировий суддя призначає день для явки сторін по новому розгляду, про що і сповіщає обвинувачуваного, нагадуючи йому, що неявка його матиме для нього наслідки. У випадку повторної неявки обвинувачуваного він піддається грошовому стягненню не більше двадцяти п'яти рублів, та прийнятий щодо нього вирок залишається у своїй силі [6].

У період з 1917 р. до 1922 р. заочне провадження законодавчо було неврегульоване та не проводилось. [5]

У розділі 1 "Про заочні вироки" глави № 28 "Особливі провадження у народному суді" постанови Всеросійського центрального виконавчого комітету РРФСР про кримінально-процесуальний кодекс від 25.05.1922, закріплено, що заочним є вирок, постановлений за відсутності підсудного. У відношенні заочних вироків дотримуватися наступних правил, які, однак, не стосуються випадків:

1) при порушенні підсудним порядку засідання, а також при непокорі підсудного розпорядженням голови, останній попереджує підсудного про те, що в разі повторення вказаних дій, він буде видалений із зали засідання, при безуспішності такого попередження, підсудний за ухвалою суду може бути видалений із зали засідання, після чого слухання справи продовжується, постановлений вирок негайно після його ухвалення об'являється підсудному; по справах про злочини, за які призначено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 6 місяців, а також по справах, які розглядаються народним судом за участю 6 народних засідателів, явка підсудного обов'язкова, та слухання справи у відсутності підсудного допускається лише: при прямій висловленій згоді підсудного; якщо доведено, що підсудний ухиляється від вручення повістки про виклик до суду чи переховується від суду;

2) підсудний з'явився до суду після відкриття судового засідання, але до винесення вироку і був допущений для надання пояснень;

3) підсудний, перебуваючи при розгляді справи, самостійно залишив залу засідання до проголошення вироку.

Копія заочного вироку повинна бути надіслана підсудному не пізніше трьох діб із дня винесення вироку; при цьому підсудному повинно бути надіслано також повідомлення про порядок та строки оскарження і подання прохання про новий розгляд справи.

Підсудний вправі протягом семи діб з дня вручення йому повідомлення та копії вироку подати прохання про новий розгляд справи із зазначенням причин неявки.

Народний суддя протягом трьох діб із дня отримання прохання підсудного зобов'язаний розглянути його, визнаючи причини неявки підсудного неповажними, народний суддя залишає прохання про новий розгляд справи без наслідків та повідомляє про те підсудного. Зазначена постанова народного судді може бути оскаржена лише разом із оскарженням вироку. Протягом семи діб із дня отримання сповіщення про залишення без наслідків прохання про новий розгляд справи підсудний вправі принести, на загальних підставах, касаційну скаргу до Ради Народних суддів на заочний вирок народного суду.

У випадку визнання причин неявки підсудного поважними, народний суд задовольняє прохання про новий розгляд справи та призначає справу до слухання у судовому засіданні з викликом сторін. Новий розгляд справи відбувається на загальних підставах. При новому розгляді справи Народний суд виносить вирок, після оголошення якого попередній постановлений вирок втрачає силу. Наново винесений вирок може бути оскаржений на загальних підставах.

У випадку неявки підсудного без поважних причин до нового розгляду справи, такий розгляд не проводиться та народний суд виносить ухвалу про залишення у силі постановленого заочного вироку. Вирок цей може бути оскаржений на загальних підставах у раді народних суддів протягом 14-ти діб із дня винесення народним судом зазначеної ухвали. Підсудний, який не подав відгуку на заочний вирок, вправі принести на загальних підставах касаційну скаргу на заочний вирок до ради народних суддів протягом 14-ти діб із дня вручення йому повідомлення та копії заочного вироку. [7]

У ст. 240 КПК УРСР, затвердженого постановою Всеукраїнського ЦВК від 20.07.1927, зазначено, що у випадку порушення підсудним порядку засідання, а також при непокорі підсудного розпорядженням головуючого останній попереджує підсудного про те, що при повторенні зазначених дій він буде видалений із зали засідання. При безуспішності такого попередження підсудний за ухвалою суду може бути видалений із зали засідання, після чого слухання справи продовжується. У цьому випадку постановлений вирок, щойно після його винесення, об'являється підсудному.

По справах про злочини, за які судом може бути призначено як міру соціального захисту позбавлення волі на строк більше шести місяців, явка підсудного обов'язкова та слухання справи за його відсутності допускається лише в разі, якщо:

- прямо виражено згоду підсудного;
- судом буде встановлено, що підсудний ухилявся від суду, про що повинна бути винесена вмотивована ухвала суду.

У справах, по яких явка підсудного обов'язкова та необхідна за обставинами справи, повинно бути зроблено зазначення в повістці про виклик у судовому засіданні.

При неявці підсудного у справах, по яких явка його не обов'язкова, суд заслуховує думку сторін про можливість слухання справи за відсутності підсудного та виносить ухвалу про заочне слухання справи чи про її перенесення, якщо присутність підсудного буде визнана необхідною. При неявці підсудного без поважної причини по справах, по яких явка є обов'язковою, крім випадків, зазначених у КПК УРСР, а також по справах, по яких суд визнав явку підсудного необхідною, суд відкладає слухання справи та може покласти на підсудного судові витрати по відкладеному засіданню. Крім цього суд вправі винести ухвалу про приведення підсудного та про посилення запобіжного заходу чи застосування такого, якщо воно не було раніше застосовано [8].

Основою кримінального судочинства був закон СРСР "Про затвердження основ кримінального судочинства СРСР та союзних республік" від 25.12.1958 р. Стаття 30 закону "Про затвердження основ кримінального судочинства СРСР та союзних республік" передбачає, що розгляд справи в засіданні суду першої інстанції відбувається за участю підсудного, явка якого до суду обов'язкова. Розгляд справи за відсутності підсудного допускається лише у виняткових випадках, передбачених законом [9].

З 15.12.1992 згідно із Законом № 2857-XII до ст. 262 КПК УРСР було внесено зміни. Зокрема розгляд справи в засіданні суду першої інстанції відбувається за участі підсудного, явка якого до суду є обов'язковою. Розгляд справи за відсутності підсудного допускається лише у виняткових випадках:

1) коли підсудний перебуває за межами України і ухиляється від явки до суду;

2) коли справу про злочин, за який не може бути призначено покарання у вигляді позбавлення волі, підсудний просить розглянути за його відсутності. Проте суд має право і в цьому разі визнати явку підсудного обов'язковою.

Правова регламентація діючого інституту спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень "in absentia" передбачена главою 24¹ КПК України. Відповідно до ст. 297¹ КПК України спеціальне досудове розслідування "in absentia" здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими КПК, з урахуванням положень глави 24¹ КПК України. Зміст та форма кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого "in absentia" повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у ч. 2 ст. 7 КПК України, з урахуванням особливостей, установлених законом.

Сторона обвинувачення зобов'язана використати всі передбачені законом можливості для дотримання прав підозрюваного чи обвинуваченого (зокрема, прав на захист, на доступ до правосуддя, таємницю спілкування, невтручання у приватне життя) у разі здійснення кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого "in absentia" [2].

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні, що зазначено у ч. 2 ст. 297¹ КПК, де визначено вичерпний перелік щодо яких кримінальних правопорушень дозволено проводити спеціальне досудове розслідування. Це злочини, які кваліфіковані за: ст.ст. 109-116, 118, частинами 2 - 5 ст. 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), ст.ст. 209, 258, 258¹, 258², 258³, 258⁴, 258⁵, 348, 364,

364¹, 365, 365², 368, 368², 368³, 368⁴, 369, 369², 370, 379, 400, 436-447 КК України. Здійснення "in absentia" щодо інших злочинів, крім вищезазначених, не допускається, крім випадків, коли такі злочини розслідуються в одному кримінальному провадженні зі злочинами, зазначеними у ч. 2 ст. 297¹ КПК, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

Відповідно до законопроекту від 06.12.2016 № 5490 "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження)", поданого до Верховної Ради України, пропонується змінити ч. 2 ст. 135: у разі наявності інформації про перебування особи за межами України повістка такої особі надсилається за останнім відомим місцем її проживання чи перебування та обов'язково публікується в офіційних друкованих виданнях: "Голос України", "Урядовий кур'єр" та на офіційному веб-сайті органу, що здійснює досудове розслідування. А в ч. 5 ст. 297⁴ пропонується зазначити, якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим кодексом [15].

Висновки. Проведений розгляд історичного розвитку та становлення в кримінальному процесуальному праві інституту спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень "in absentia" висвітлює формування самостійності зазначеного інституту, його значимості у кримінальному процесі. Спеціальне досудове розслідування є наслідком багатовікових спроб створити заочне розслідування та засудження винних осіб у вчиненні злочину.

Інститут спеціального досудового (заочного) розслідування кримінальних правопорушень "in absentia" покликаний подолати умисну відсутність підозрюваного, обвинувачуваного, підсудного в кримінальному провадженні та надалі покарати винного відповідно до норм матеріального права.

У спеціальному досудовому (заочному) розслідуванні кримінальних правопорушень для вирішення проблеми порядку законного інформування про існування нагальної потреби з'явитися до органів слідства тій особі, щодо якої складено підозру про вчинення злочину чи якій оголошено про таку підозру та яка переховується в недоступних місцях для слідства, доцільно передбачити в чинному КПК України положення про те, що повістка такої особі надсилається за останнім відомим місцем її проживання (перебування) та публікується в офіційних друкованих виданнях: "Голос України", "Урядовий кур'єр" та на офіційному веб-сайті органу, що здійснює досудове розслідування, також оголошується на каналах радіомовлення і телебачення.

Література

1. Конституція України, Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР\ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI\ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

3. Кримінально-процесуальний кодекс України, Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 28.12.1960 № 1001-05 \\ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>; <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1002-05>; <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1003-05>.

4. Решетняк В.И., Черных И.И. Заочное производство и судебный приказ в гражданском процессе. - М.: Юридическое бюро "Городец". 1997. - 80 с.

5. Маляренко В. Т. Про заочне провадження у кримінальному процесі / В. Т. Маляренко // Вісник Верховного суду України : Офіційне науково - практичне видання. 2004 р. - № 10 (50);

6. Полное собрание законов Российской империи [Електронний ресурс] : Сб. 2-й, т. XXXIX от 1864 № 41319-41641. - СПб., 1867. - 824 с.

7. Криминально-процесуальний кодекс РСФСР [Електронний ресурс], Всероссийский центральный исполнительный комитет; Постановление "О Криминально-процесуальном кодексе" от 25.05.1922 № 20-21, Режим доступу: <http://docs.cntd.ru/document/901757376>;

8. Кримінально-процесуальний кодекс УРСР, Всеукраїнський центральний виконавчий комітет; Постанова "Про Кримінально-процесуальний кодекс" від 20.07.1927. - Х.: Юрид. вид-во "НКЮ УРСР", 1927. - Ст. 240, 247-249;

9. Про затвердження основ кримінального судочинства СРСР та союзних республік [Електронний ресурс], Закон, від 25.12.1958, Режим доступу: http://www.innovbusiness.ru/pravo/DocumShow_DocumID_36351.html.

10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад і головний ред. В.Т. Бусел. - К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. - 1440 с.

11. Матвієвська Г. В. Заочне провадження у кримі-

нальному судочинстві України : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.09. - Харків, 2013. - 20 с.

12. Кучинська О. П. Спеціальне досудове розслідування і судове провадження (in absentia) та відеоконференція: порівняльний аналіз / О. П. Кучинська, І. В. Черниченко // Право України. - 2015. - № 7. - С. 46.

13. Песцов Р. Г. Заочне провадження в кримінальному процесі України : дис. ... канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.09. - К., 2012. - 191 с.

14. Попелюшко В. О. Провадження "IN ABSENTIA" у кримінальному процесі Німеччини / В. О. Попелюшко // Право України. - 2015. - № 7. - С. 34 - 42.

15. Проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження) Верховна Рада України; Проект Закону від 06.12.2016 № 5490 \\ [Електронний ресурс] Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60637.

Коперсак Д. В.,
здобувач кафедри
кримінального процесу ОДУВС
Надійшла до редакції: 21.03.2017

УДК 342.573

КОНСТИТУЦІЙНИЙ РЕФЕРЕНДУМ У ТУРЕЧЧИНІ 2017 РОКУ: ВПЛИВ НА ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ КРАЇНИ

Ахмедова Е. Р.

Стаття досліджує причини Конституційного референдуму в Туреччині 16 квітня 2017 р., основні зміни до Конституції Туреччини 1982 р. та досліджує актуальність європейського вектору Туреччини з точки зору політики "вестернізації" та "секуляризму".

Ключові слова: вступ до ЄС, Конституційний референдум, поправки до Конституції, секуляризм, вестернізація, Туреччина.

Анотація. Стаття досліджує причини Конституційного референдуму в Турції 16 квітня 2017 року, основні зміни в Конституцію Турції 1982 року та досліджує актуальність європейського вектору Турції з точки зору політики "вестернізації" та "секуляризму".

Ключевые слова: вступление в ЕС, Конституционный референдум, поправки в Конституцию, секуляризм, вестернизация, Турция.

Abstract. The article researches the reasons of the Constitutional Referendum in Turkey 16 April 2017, major changes to the Constitution of Turkey 1982 and researches applicability of the Turkey foreign policy European direction from the point of its "westernization" and "secularism" perspectives.

It is reported that with the establishment of a presidential form of government in Turkey with practically

unlimited rights of the president, R.T. Erdogan will abandon the values of Kemalism and use expanded powers to strengthen the Islamic component of Turkish identity as well as ideological and political orientation towards the West, moving towards the construction of Turkey as the regional center of strength in the Middle East.

It is also stressed in the article that the results of the referendum will be undoubtedly reflected in the foreign policy of Turkey, in particular, Turkey's relations with the EU. The European Parliament has already adopted a resolution to end the negotiations with Turkey, which, although it is recommendatory, is an important indicator of the fact that Europe is tired of non-European standards of leadership of a candidate country for accession to the EU. As a result, the EU has already blocked payments for a number of projects aimed at integrating Turkey into the European space, arguing that the recent actions of the Turkish government are contrary to EU standard.

Special attention is given to an analysis of the future Turkey-European Union relations as some researchers believe that the authoritarian imprints of the President Erdogan, his pressure on the opposition and completely non-European standards for the treatment of freedom of speech will never allow the EU to accept Turkey as its close country and there are a number of reasons for this,

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**